

Datum

2026-02-16

Diarienummer

Å 2025-2777

Remissvar – betänkande En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa (SOU 2025:58)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Tillväxtverket arbetar med kunskap, nätverk och investeringar.

Tillväxtverket välkomnar utredningens ambition att stärka hästnäringens förutsättningar för företagande, sysselsättning och regional utveckling. Myndigheten bedömer att hästföretagandet i stor utsträckning utgör en del av småföretagandet i landsbygdsområden och att generella åtgärder som förbättrar villkoren för små företag därför även är av betydelse för näringens utveckling.

Tillväxtverkets yttrande avgränsas till de delar som rör företagande och näringslivets utvecklingsvillkor, särskilt avseende kapitalförsörjning, kunskapsunderlag, regelförenkling, digital företagservice och jämställt företagande. Myndigheten lämnar inte synpunkter på förslag som avser civilrättslig lagstiftning, djurhälsa eller den närmare utformningen av stöd och ersättningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Statistik och kunskapsunderlag

Avsnitt 2.10.1 Förbättra den grundläggande statistiken i hästnäringen

Utredningen föreslår att regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att ta fram system och parametrar för att regelbundet kunna sammanställa data om hästnäringen, bland annat antal hästar och anläggningar samt produktions- och lönsamhetsmått.

Tillväxtverket lämnar följande synpunkter.

Tillväxtverket bedömer att bristen på tillförlitlig statistik utgör ett betydande hinder för såväl företagens affärsutveckling som statens möjligheter att utforma effektiva näringspolitiska insatser. Avsaknaden av relevanta data begränsar även kreditgivares och investerares möjligheter att göra affärsmissiga riskbedömningar. Detta kan leda till mer restriktiv kreditgivning och därigenom hämma investeringar i näringen.

Tillväxtverket har i uppdrag att främja kvinnors företagande, KN2024/00614. Mot denna bakgrund är det särskilt angeläget att den förbättrade statistiken möjliggör analyser av företagsstruktur, investeringar och ägarförhållanden uppdelat efter kön. Hästnäringen, med en hög andel kvinnor som företagare, kan bidra med viktig kunskap om strukturella skillnader i kapitalförsörjning och företagsutveckling.

Kapitalförsörjning och investeringar

Avsnitt 3.19.1 - Inkludera hästföretagare i investeringsstödet för ökad konkurrenskraft och öronmärk delar av stödet till små företag och mindre investeringar, samt avsnitt 3.19.3 – Underlätta finansiering av hästföretag

Utredningen föreslår att hästföretagare inkluderas i investeringsstödet för ökad konkurrenskraft inom den gemensamma jordbrukspolitiken, att delar av stödet riktas till små investeringar samt att möjligheten till finansieringsinstrument utreds.

Tillväxtverket lämnar följande synpunkter.

Myndigheten bedömer att de finansieringsutmaningar som beskrivs i utredningen motsvarar kända hinder för små kapitalintensiva företag i landsbygdsområden. Investeringar i stall, ridhus och andra anläggningar kännetecknas av höga initiala kostnader och lång avskrivningstid.

Tillväxtverket vill framhålla att dessa investeringar till sin karaktär motsvarar investeringar i ekonomibyggnader inom lantbruket. Finansieringsutmaningen bör därför förstås som kopplad till investeringstyp snarare än till en specifik näring. Åtgärder som riktas mot likartade investeringar generellt bedöms vara mer ändamålsenliga än särskilda finansieringslösningar för en enskild bransch.

Den aktuella typen av investeringar lämpar sig typiskt sett för lånefinansiering, förutsatt att verksamheten kan uppvisa tillräcklig återbetalningsförmåga. Samtidigt kan kreditgivningen försvåras av att anläggningarna ofta har ett begränsat andrahandsvärde, vilket påverkar möjligheten att ställa säkerheter. Tillväxtverket bedömer att detta bidrar till ett finansieringsgap för mindre företag i landsbygdsområden.

Myndigheten tar inte ställning till den närmare utformningen av stöd inom jordbrukspolitiken men konstaterar att förbättrade kunskapsunderlag, riskbedömningsförutsättningar och generella finansieringslösningar för små företag kan bidra till en mer välfungerande kapitalförsörjning.

Digital företagservice

Avsnitt 3.19.6 – Minska regelbördan och ge stöd i det administrativa arbetet

Utredningen föreslår att regeringen ger Tillväxtverket i uppdrag att utveckla verksam.se för hästverksamheter i samråd med branschen.

Tillväxtverket tillstyrker delvis förslaget.

Tillväxtverket ställer sig positiva till att använda verksamt.se som redan etablerad kanal för att nå företag inom hästnäringen. Genom att utveckla guidningen på verksamt.se kan myndigheten förenkla för företag inom hästnäringen att förstå vilka krav deras verksamhet omfattas av.

Tillväxtverket har för närvarande ett flerårigt uppdrag att vidareutveckla tjänsten "Hitta tillstånd" på verksamt.se för att kunna erbjuda en branschspecifik guide till vilka tillstånd företag behöver. När tjänsten är fullt utvecklad till alla branscher kommer myndigheten även att underlätta för företagare inom hästnäringen. Denna utveckling och leverans hanteras inom uppdragets befintliga ram.

Finns det önskemål att mer aktivt främja utvecklingen i branschen, och att utveckla ytterligare guidning på verksamt.se, är Tillväxtverkets bedömning att det krävs en fördjupad behovsanalys av hur det skulle utformas för att ge önskad effekt. Detta kan inte hanteras inom ram utan behöver tillföras resurser för utveckling och förvaltning.

Ovan beskrivna insatser skulle sannolikt också behöva kombineras med fler och långsiktiga satsningar på näringen. Verksamt.se är en mycket välanvänd och uppskattat tjänst bland Sveriges företag, men Tillväxtverkets bedömning är att det inte kommer att räcka med enbart utvecklat stöd och guidning på verksamt.se.

Jämställt företagande

Avsnitt 3.7 – Jämställt företagande

Tillväxtverket instämmer i utredningens bedömning att insatser för stärkt hästföretagande samtidigt utgör insatser för jämställt företagande.

Mot bakgrund av myndighetens erfarenhet av samt uppdrag att främja kvinnors företagande vill Tillväxtverket betona vikten av att företagsfrämjande insatser utformas så att de når små företag och företag i uppstarts- och omställningsfaser. Generella företagsfrämjande system bör vara inkluderande och tillgängliga även för näringar där företagandet ofta bedrivs i liten skala eller kombineras med andra försörjningsformer.

Tillväxtverket bedömer sammantaget att utredningen belyser strukturella hinder som inte enbart är specifika för hästnäringen utan som återfinns i flera småskaliga och kapitalintensiva verksamheter i landsbygder. Åtgärder som förbättrar kunskapsunderlag, informationsstöd och tillgång till finansiering kan därför bidra till stärkt företagande och ett mer jämställt näringsliv.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Tim Brooks. I handläggningen har Carina Hafrén, Anna Alicedotter, Corinne Uppman Helminen, Antonio Tolj och Lejla Babajic Löfgren deltagit. Den sistnämnda har varit föredragande.

Tim Brooks

Lejla Babajic Löfgren